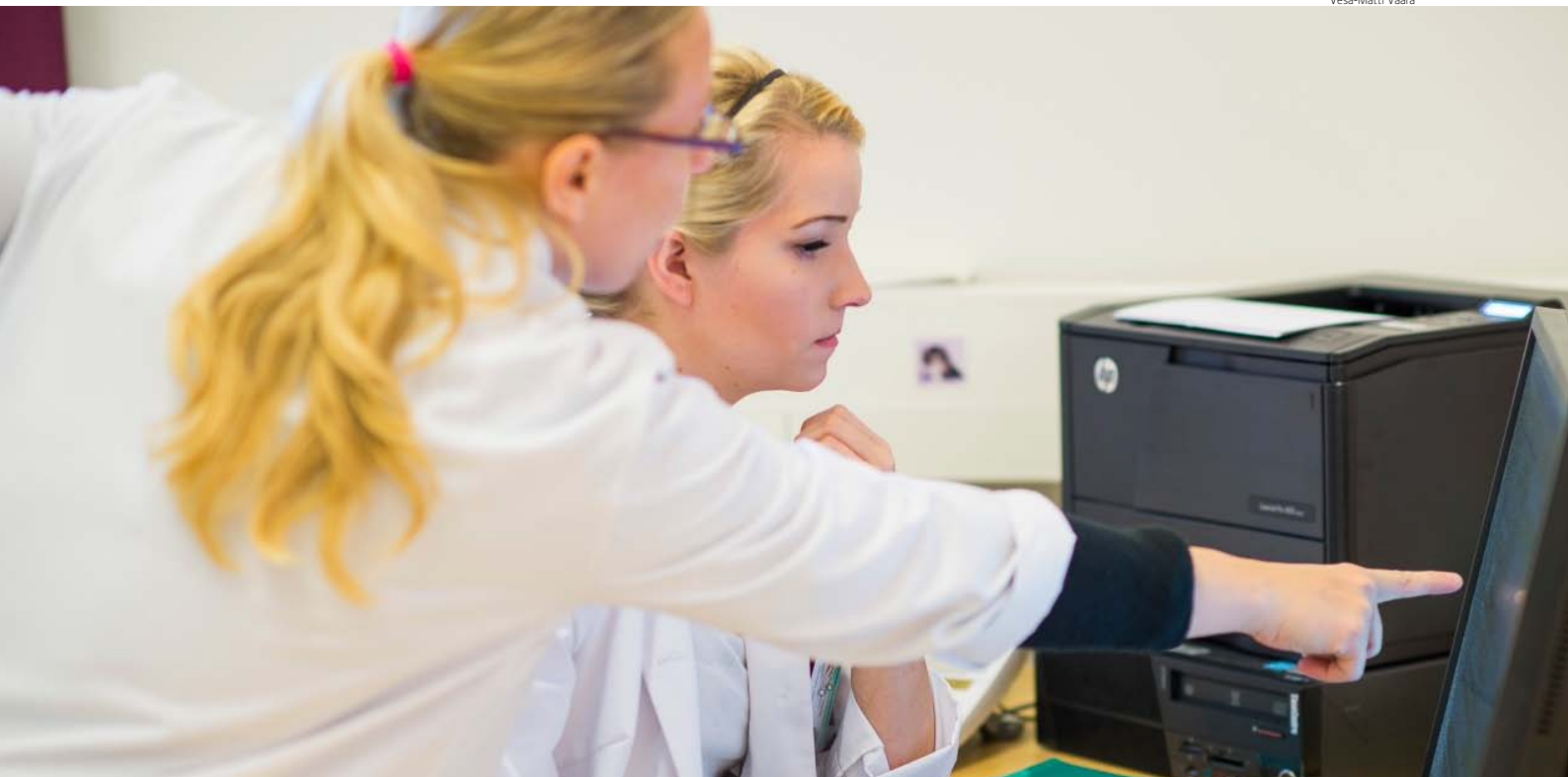

Kandi menestyy kesätyössä kokeneen kollegan tuella

Opiskelija tarvitsee työssään paljon perehdytystä ja ohjausta. Vaikka työpaikka olisi ennalta tuttu, opiskelijan perehdyttäminen takaa sujuvan ja turvallisen työn aloituksen.

Vesa-Matti Väärä

Keskimäärin joka kymmenes opiskelija kertoi aloittaneensa työn ilman perehdytystä, ja keskussairaaloissa työskennelleistä tämä osuus oli jopa 18 %. Opiskelijat kertoivat kesätyökokemuksistaan Lääkäriliiton opiskelijatutkimuksessa. Reilut 600 vas-

taajaa oli työskennellyt viime kesänä lääkärin sijaisena.

Työnantajan tulee kirjallisesti nimetä jokaiselle opiskelijalle ohjaaja, joka on laillistettu lääkäri. Opiskelijatutkimuksen mukaan ohjaaja oli kirjallisesti nimetty vain joka toiselle viime kesänä lääkärin sijaisena toimineelle opiskelijalle.

Kun työnantaja palkkaa opiskelijan lääkärin sijaiseksi, hänen tulee huolehtia siitä, että opiskelija tuntee työssään sekä omat oikeutensa ja velvollisuutensa että potilaan oikeudet. Kaksi kolmasosaa opiskelijoista kertoi, että työnantaja ei ollut varmistanut opiskelijan olevan tietoinen näistä asioista. Vain 23 %

opiskelijoista ilmoitti, että työnantaja oli varmistanut opiskelijan olevan tietoinen potilaan oikeuksista.

YKSILÖLLISET TARPEET HUOMIOON

Opiskelijoiden kokemukset työhön perehdytyksestä olivat pääosin hyviä. Vastaajista noin 90 % kertoi, että perehdyttäjällä oli myönteinen asenne ja perehdytyksessä käytiin läpi työn kannalta oleelliset tilat ja välineet.

Parannettavaakin löytyy perehdytykseen varatusta ajasta ja opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioimisesta. Lähes neljännes vastaajista koki, ettei perehdytykselle varattu riittävästi aikaa, ja alle puolet vastaajista kertoi, että perehdytyksen onnistumista arvioitiin yhdessä ja sitä jatkettiin tarvittaessa.

Opiskelijan tulee saada kokeneempien ohjausta ja tukea koko kesätyön ajan. Noin 90 % sairaalassa työskennelleistä kertoi, että siellä oli helppoa konsultoida erikoislääkäreitä tai erikoistuvia lääkäreitä. Terveyskeskuksissa vastaava prosentti oli noin 75 %.

Terveyskeskuksessa ja sairaalassa opiskelijaa ohjaavat lääkärit olivat hyvin tavoitettavissa. Kolme neljästä piti saamaansa ohjausta tosiasiallisesti riittävänä. Opiskelijat pystyivät myös osallistumaan työpaikan sisäisiin koulutuksiin. Terveyskeskuksessa ohjaukselle tai tutoroinnille oli useammin varattu kiinteä aika.

Opiskelijat olivat erittäin tyytyväisiä kesätyöhönsä lääkärin sijaisena. Lähes kaikki kertoivat oppineensa uutta ja pystyneensä hyödyntämään aikaisemmin oppimiaan asioita käytännössä. 87 % vastaajista koki, että työpaikan il-

mapiiirin oli avoin ja arvostava. Kaksi kolmasosaa oli saanut työstään palautetta ja alle puolet oli itse pyytänyt sitä.

KESÄKANDI PÄIVYSTÄÄ

Noin puolet lääkärin sijaisena työskennelleistä päivysti kesän aikana. Heistä 16 % työskenteli päivystyksessä työvoimaa vuokraavan yrityksen kautta ja silloin useimmin terveyskeskuksessa. Puolet oli ollut työssä ympärivuorokautisessa päivystysyksikössä ja loput muissa päivystyspisteissä.

Yliopisto-, keskus- ja aluesairaaloiden poliklinikat ovat ympärivuorokautisia päivystyspisteitä, joissa on aina paikalla laillistettu lääkäri. Muussa päivystyksessä, kuten terveyskeskuksen iltapäivystyksessä, kandilla tulee aina olla nimettynä takapäivystäjä, joka on nopeasti tavoitettavissa ja tulee paikalle pyydettyä.

Yksi kymmenestä opiskelijasta kertoi kohdanneensa päivystyksessä ongelmia. Opiskelijoiden palautteen mukaan takapäivystäjään oli joskus vaikea saada yhteys tai hän ei halunnut ottaa kantaa oman erikoisalansa ulkopuolisiin potilaisiin. Opiskelijat kertoivat jääneensä yksin ruuhkaisissa päivystyksissä ja saaneensa joskus tyyliä kohtelua kiireisiltä kollegoilta.

Opiskelijat kokivat kesätyössä myös lääkärintyön haittatekijöitä. Joka kolmas lääkärin sijaisena työskennellyt opiskelija piti työtä melko usein tai jatkuvasti henkisesti raskaana. Yhtä moni pelkäsi epäonnistumista tai virhesuoritusta työssään. ●

PIITU PARMANNE
Tutkija
Suomen Lääkäriliitto

SOVI TYÖEHDOISTA ETUKÄTEEN

Opiskelijamäärien kasvu on lisännyt kilpailua kesätyöpaikoista ja halutuimmat paikat varataan entistään aikaisemmin. Lääkärin sijaisena työskennelleistä lähes 90 % kertoi sopineensa kesätyöstä jo edellisenä vuonna tai jopa sitäkin aiemmin. Amanuenssina työskennelleistä oli työpaikan lyönyt lukkoon näin aikaisin vain joka toinen. Muuta työtä tehneistä opiskelijoista pääosa hankki työpaikan vasta saman vuoden keväällä.

Työsuhteen ehtoista tulee aina sopia kirjallisesti ennen työn aloittamista. Jos opiskelija selvittää ehdot huolellisesti etukäteen, hän välttää turhat yllätykset tai epäselvyydet jälkikäteen. Lääketieteen opiskelijoista vain noin puolet oli saanut kirjallisen työ-sopimuksen tai virkamääräyksen ennen kesätyön aloittamista. Kaikista työsuhteen ehtoista, kuten työajasta, palkasta ja lomista, oli etukäteen sopinut 69 % lääkärin sijaisena ja 50 % amanuenssina työskennelleistä.

Lääkärin sijaisena työskennelleiden säännöllisen työajan palkka oli keskimäärin noin 3 600 euroa kuukaudessa. Palkat vaihtelivat 2 300 ja 7 300 euron välillä. Sairaalassa työskennelleiden keskipalkka oli 3 000 euroa ja terveyskeskuksessa 4 300 euroa. Eniten palkkojen vaihtelua oli terveyskeskuksissa, missä korkeimmat palkat ylsivät 7 000 euroon kuukaudessa. Lisää tietoa opiskelijoiden palkoista: www.laakariliitto.fi/tutkimus/ansiot/

TUTKITTUA TIETOA OPISKELIJOISTA

Lääkäriliitto tutkii vuosittain lääketieteen opiskelijoiden kokemuksia kesätöistä ja terveydenhuollon työpaikoista. Sähköinen kysely lähetettiin kaikille, joiden sähköpostiosoite oli Lääkäriliiton rekisterissä. Tutkimukseen vastasi yhteensä 1 557 opiskelijaa, joista 215 opiskeli ulkomailla. Vastausprosentti oli noin 40 %. Lisää tietoa opiskelijatutkimuksen tuloksista: www.laakariliitto.fi/tutkimus/